

28 בפברואר 2019
כ"ג באדר, התשע"ט

סיכום מפגש ההתנעה לפרויקט המשותף להתאחדות בוני הארץ ופורום ה-15 בנושא ל"ג בעומר, שהתקיים בתאריך 19.2.19

משתתפים:

התאחדות בוני הארץ: שלומי בן עזרי, ארגון הקבלנים אשדוד; צביקה ליבנה, ארגון הקבלנים באר שבע; נורית שוקתי, ארגון הקבלנים מחוז דן; מרדכי שקד, ארגון הקבלנים מחוז חיפה; יוסי שכטר, ארגון הקבלנים ירושלים; שרי בר און, ארגון הקבלנים פתח תקוה; חמוטל בן יעקב וזיאל טל, התאחדות בוני הארץ.

פורום ה-15: אושרת רוז, עיריית אשדוד; מיטל פדר וורד כהן, עיריית אשקלון; יניב רוטן, עיריית גבעתיים; עומרי משעלי, עיריית הרצליה; תומר רחמים, עיריית נס ציונה; ענת זנזורי, עיריית פתח תקוה; אהרון חגיבי ומירב שבתאי בלחסן, עיריית ראשון לציון; ערן בנימיני, עיריית רמת גן; קרן לביא מזרחי, עיריית רעננה; ענת אהוד ורן גביון, עיריית תל אביב-יפו; מאיה קרבטרי ותמר שטרצר.

נוספים: עידית הוד, יועצת סביבתית; ברק כפיר ('יוניק') - דובר פורום ה-15.

המפגש התקיים בבית השלטון המקומי.

תכני המפגש:

פתיחה – חמוטל בן יעקב, מהנדסת אזרחית באגף הטכני, התאחדות בוני הארץ:

מברכת את המשתתפים. התאחדות בוני הארץ משתפת פעולה עם פורום ה-15 בנושאים רבים. אנו רואים חשיבות בחיזוק קשר זה גם בנושאים קהילתיים וחברתיים שאינם בסדר יומה של התאחדות בוני הארץ. כבר מספר שנים אנו מנסים להקים שותפות בנושא איסוף עצים למדורות ל"ג בעומר. הקבלנים יספקו עצים למדורות וכך ימנעו את הנזקים הנגרמים לאתרי הבנייה מגניבת עצים ופריצה לאתרים, שבנוסף לנזק הכלכלי הם סכנה בטיחותית. העירייה תעמוד בקשר מול הקבלנים בנוגע לאיסוף הקרשים ותטפל בחלוקתם, וגם תעניק להם תעודות הוקרה בסיום הפרויקט. אני מקווה שבסדר היום העמוס שלנו גם נמצא את הזמן לאתר את אותם הקבלנים שיהיו מוכנים לתרום מעט לטובת הפרויקט.

פתיחה – מאיה קרבטרי, מנהלת תחום סביבה וקיימות, פורום ה-15:

ברכות למשתתפים. בחודש מרץ 2018 פורום ה-15 חתם על תכנית ברית ערים לאיכות חיים וסביבה – תכנית שמטרתה להביא לקפיצת מדרגה בתחום הקיימות העירונית. מדובר בתכנית המשך לאמנת האקלים של פורום ה-15, שעסקה בהפחתת זיהום האוויר ופליטות גזי החממה. גילינו שחלק גדול מהפליטות וזיהום האוויר מיוצר על ידי התושבים.

עיריות רבות יזמו פרויקטים לצמצום המדורות – אם באמצעות הגבלת מספר המדורות, משכן, ומיקומן ואם באמצעות הצעת פעילות חלופית. השאיפה היא שעוד כמה שנים החלופה תהיה מקובלת, ואולי תהיה מדורה עירונית סמלית אחת. אבל אנחנו לא חיים בוואקום. יש חלקים גדולים בציבור שמעוניינים לציין את המסורת הזו, ולכן קידמנו פעולה משותפת בנושא ל"ג בעומר, יום שאמנם מייצר מפגע בריאותי וסביבתי בשל זיהום האוויר הגבוה אך מצד שני מספק פוטנציאל חינוכי רב.

למטרה זו יזמנו פרויקט משותף עם התאחדות בוני הארץ לצמצום כמות וגודל המדורות וצמצום זיהום האוויר, על ידי איסוף קרשים בטוחים, יחד עם קבלנים מקומיים, וחלוקתם למדורות קהילתיות.

מטרת המפגש הנוכחי היא להציג את הפרויקט, להכיר אחד את השני, ולחשוב ביחד על אמצעים ופתרונות ליישום הפרויקט.

אבקש להודות לחמוטל בן יעקב על העבודה המשותפת, ולעידית הוד, היועצת הסביבתית שלנו ושל התאחדות בוני הארץ, שיזמה וקידמה את הנושא ועמלה עליו רבות ותמר שטרצר, רכזת סביבה וקיימות שארגנה את המפגש.

הסבר על הפרויקט – עידית הוד, יועצת סביבתית:

עידית הציגה את הרציונל של הפרויקט ומה הניע את היוזמה לקדמו, מטרת הפרויקט, דפוסי העבודה, התפוקות הצפויות לעיריות, לקבלנים ולציבור, שלבים לקידום ולביצוע על ידי כל אחד ממשותפי הפרויקט, דגשים, מעקב בקרה והוקרה, מידע נוסף, סיכום המחדד את חשיבות שיתוף הפעולה בין השותפים (הקבלנים והעיריות), ולוויז מוצע.

לחצו כאן כדי לצפות במצגת שהציגה עידית במפגש.

רשמים מהפיילוט שהתקיים באשדוד בשנה שעברה – שלומי בן עזרי, מנהל ארגון הקבלנים אשדוד:

לפני מספר שנים החל ארגון הקבלנים מחוז אשדוד ביוזמה מקומית מול הקבלנים החברים בו, במסגרתה התבקשו הקבלנים לאסוף קרשים שאין בהם צורך, ולרכז אותם בנקודה מסוימת. ארגון הקבלנים כיוון את הילדים ובני הנוער בעיר לאסוף את הקרשים למדורות מנקודה זו, דרך התקשורת. בשנה שעברה התקיימה אותה פעילות, אך נעשתה הפעם בשיתוף פעולה עם עיריית אשדוד, וזאת במסגרת היוזמה של התאחדות בוני הארץ ופורום ה-15. לא בכל סוגי הבניה יש הרבה עץ, לכן הארגון פנה לקבלנים ובירר מולם האם יש ברשותם עץ והאם הם מעוניינים להיכנס לתהליך. לאחר שאספו את שמות הקבלנים הרלוונטיים, יצר הארגון קשר עם עיריית אשדוד על מנת לתאם באילו נקודות יש לרכז את העץ. הוסכם שהעירייה תאסוף את העץ מהנקודות הללו. ברגע האחרון הפרויקט נעצר בשל תנאי מזג האוויר בערב לייג בעומר, שהתאפיינו ברוחות חזקות. העירייה ביטלה את המדורות הקהילתיות והנחתה את התושבים לא לקיים מדורות. שלומי ציין את חשיבות הפרויקט לקבלנים, שסובלים מפריצות רבות לאתרי הבניה, שיש סכנה בטיחותית אמתית מהשוטטות בהם, וגניבת עצים. שלומי ציין כי על אף שלא ניתן להבטיח ב-100% שכל הקרשים יהיו נקיים ממסמרים, ניתן להגיע לשיעורים גבוהים של קרשים בטוחים, בהתאם להנחיות של התאחדות בוני הארץ.

רשמים מהפיילוט שהתקיים באשדוד בשנה שעברה – אושרת רוז, מנהלת מדור קיימות, עיריית אשדוד:

אושרת הציגה את פעילות העירייה לקראת לייג בעומר, לרבות שיתוף הפעולה עם ארגון הקבלנים באשדוד. באשדוד התקיימו הפעילות באמצעות מנהלות הרובעים. העירייה הציעה לתושבים תמריצים והנגישה את התועלות של קיום מדורות קהילתיות מצומצמות: מפגש עם אנשים, תפוז לכל חוגג, ייתור הצורך באיסוף קרשים, יעילות למשפחות – ריכוז מדורות של ילדים בגילאים במקום אחד, נגן שמסתובב בין המדורות, ועוד. בנוסף, העירייה עודדה את המשתתפים להימנע משימוש בכלים חד פעמיים במסגרת המדורות והפעילות שסביבן. אושרת ציינה כי הפניה לתושבים נעשתה לפי רובעים ולא לפי בתי ספר או גנים, כך שלמדורה רובעית יגיעו תושבים מכל הגילאים. היא הדגישה שחשוב לציין בפרסום לתושבים את המיקומים המדויקים של המדורות, השעות, ואיש קשר אליו ניתן לפנות לתיאום ולבירורים. מהלך הפרויקט בעירייה: מחלקת האכיפה הסביבתית בעירייה קיבלה מארגון הקבלנים המקומי את רשימת הקבלנים שמעוניינים להשתתף בפרויקט. העירייה תיאמה מול הקבלנים באופן ישיר את נקודות איסוף הקרשים ובנתה מסלול איסוף, בתיאום עם מחלקת התברואה בעירייה, שהקצתה משאית עם מנוף לטובת הפרויקט. אושרת הדגישה את החשיבות שבשיתופי פעולה טובים ויעילים בין מחלקות העירייה השונות במסגרת יישום הפרויקט.

אתגרים:

- לאחר איסוף הקרשים מהקבלנים, יש למצוא זמן ומקום מתאימים לפיזור הקרשים על ידי משאית המנוף, כך שלא ייגנבו.
- יש לתת את הדעת על הגורם האחראי לבניית המדורה.
- תיאום: איסוף ופיזור בין כל הגורמים, תיאום מול מחלקת התברואה ומחלקת האכיפה הסביבתית במקביל.
- יש לתת את הדעת על מיקום אכסון הקרשים עד יום האירוע.
- שת"פ עם המגזר החרדי: איך מצליחים לחשוף אותם לפרויקט ולמסרים הסביבתיים הקשורים אליו, אם הם לא חשופים לרשת? אולי דרך הרבנים של הזרמים השונים? העירייה פנתה דרך ראשי מנהלות הרובע.

לחצו כאן כדי לצפות במצגת שהציגה אושרת במפגש.

דין:

שאלה: אהרון חג'בי, מנהל אגף תברואה, עיריית ראשון לציון: כמה קוב של עץ ניתן לדעתך לאסוף באשדוד?
תשובה: שלומי בן עזרי, מנהל ארגון הקבלים אשדוד: זה מורכב כי צריך לדעת כמה בניה יש. לא מדובר בכמויות גדולות מאוד, והדבר תלוי במשך כמה זמן אוספים ובאילו אזורים בעיר.
תשובה: עידית הוד, יועצת סביבתית: עם השנים יצטבר ניסיון, נוכל לאסוף נתונים אלו ולהשתמש בהם.

שאלה: מדוע שיוזמי הפרויקט לא יפתחו פלטפורמה ארצית לרישום מדורות וקבלנים?
תשובה: מאיה קרבטרי, מנהלת תחום סביבה וקיימות בפורום ה-15: כל עיר וכל ארגון קבלנים שונים אחד מהשני, ובהתאם לזאת גם היישום של הפרויקט יהיה שונה בכל עיר. יש בפרויקט הזה חשיבות רבה מאוד לתיאום המקומי.

שאלה: שרי בר און, מנהלת ארגון הקבלנים פתח תקוה: מציעה שהעיריות יפנו גם לתעשיות נוספות, כגון נגריות, לאספקת קרשים. האם גם גורמים אלו יכולים לקבל תעודת הוקרה?
תשובה: מאיה קרבטרי, מנהלת תחום סביבה וקיימות בפורום ה-15: איסוף עצים מגורמים נוספים הוא אפשרי אך תלוי ביכולת ורצון העירייה. התעודות מונפקות על ידי העירייה וארגון הקבלנים המקומי, ויחולקו לקבלנים. ניתן לחלק תעודות לגורמים נוספים לפי שיקול דעתם של העירייה ושל ארגון הקבלנים. באופן כללי, הפרויקט יתבצע באופן שונה מעירייה לעירייה בהתאם למבנה וליכולות של העירייה ושל הקבלנים.

שאלה: איך מגדירים מהי מדורה צנועה?
תשובה: עידית הוד, יועצת סביבתית: נבקש מכולם לנסות להגדיר במהלך הפרויקט מהי מדורה צנועה ובהפקת הלקחים נלמד מניסיונם. הכוונה לייצר תהליך הפקת לקחים מסודר שיסייע לענות על השאלות הללו.

קרון לביא מזרחי, מנהלת קיימות, עיריית רעננה: עיריית רעננה מעודדת מדורות קהילתיות זה מספר שנים, ואנחנו רואים בשנים האחרונות התארגנויות מדהימות של שכבות ושל בתי ספר ביחד, לאיחוד מדורות. כתוצאה מכך אנחנו רואים פחות ופחות מדורות. העירייה מפרסמת מדי שנה מפה של האזורים המותרים למדורות, בשולי העיר, והתושבים נדרשים להירשם בטופס מקוון על מנת להקים מדורה. זהו נוהל מוטמע שהתושבים מכירים. הם יודעים שהאכיפה מאוד חזקה ולכן מקפידים להירשם מראש ולקיים את המדורות באזורים המותרים בלבד.
חמוטל בן יעקב, מהנדסת אזרחית באגף הטכני, התאחדות בני הארץ: מבקשת לקבל מעיריית רעננה עוד פרטים לגבי המסגרת החוקית שמאפשרת להגביל את קיום המדורות רק לאזורים המורשים ורק לתושבים שרשמו מראש.

ד"ר יניב רוני, מנהל היחידה לקיימות ולאיכות הסביבה, עיריית גבעתיים: בגבעתיים אין כמעט שטחים פתוחים, ולכן העירייה מעודדת את בתי הספר להקים מדורות מבוקרות בתוך חביות, בחצרות בתי הספר.

ענת אהוד, חינוך סביבתי וקיימות, עיריית תל אביב-יפו: חודש לפני ל"ג בעומר מפיצה העירייה במערכת החינוך פרסומים אודות השטחים שבהם מאפשר אגף שפ"ע לקיים מדורות. בנוסף לכך, העירייה תומכת בפעילויות חלופיות למדורות, על ידי פרסום קול קורא לתנועות נוער, בתי ספר, גנים וכו', שבמסגרתו אלו שיבחרו לקיים פעילות חלופית (למשל פיתות על הסאג', קמפינג, הכנת עששיות, ועוד) יקבל ציפור מהעירייה עבור הפעילות עפ"י תקציב קבוע מראש. בחוף אסור להדליק מדורות כלל.

מאיה קרבטרי, מנהלת תחום סביבה וקיימות בפורום ה-15: נשמח לקבל מעיריית ת"א-יפו ומעיריות נוספות את כל הדוגמאות לפעילויות חלופיות על מנת שנוכל לרשת ידע בין העיריות ולקבל השראה. אבקש לציין שבשנה שעברה גם עיריית חולון הציעה תמיכה בפעילויות חינוכיות כחלופה למדורות. לאחר ההודעה על הפרויקט, העירייה קיבלה יותר פניות מהמצופה ונאלצה בשלב מסוים להגדיל את התקציב שהוקצה לפרויקט.

עמרי משעלי, מנהל מדור חינוך סביבתי, עיריית הרצליה: גם עיריית הרצליה תומכת כספית בפעילויות חלופיות ומעודדת את התושבים לא רק להפחית מדורות אלא להימנע מקיומן. יש מגמה של הפחתת מדורות הודות לפעילות ההסברתית בבתי הספר ותנועות הנוער.

אהרון חג'בי, מנהל אגף תברואה, עיריית ראשון לציון: מסכים עם דבריה של אושרת רוז – את הקהילה החרדית

קל לחבר ולאחד למדורה אחת רבת משתתפים, אם פונים אליהם דרך הרבנים. אצל שאר המגזרים זה יותר קשה, משום שכל בית ספר רוצה מדורה משלו.

שאלה: שרי בר און, מנהלת ארגון הקבלנים פתח תקוה: האם העירייה אוספת את הקרשים או שהקבלן מוביל אותם?

תשובה: עידית הוד, יועצת סביבתית: תלוי באמצעים הזמינים של שניהם ובמרחק מהמדורות שייקבעו. המטרה היא ששני הצדדים ירגישו מחויבות לבוא אחד לקראת השני כדי שהפרויקט יצליח.

שאלה: תומר רחמים, מנהל מחלקת איכות הסביבה, עיריית נס ציונה: האם הפרויקט פתוח לעיריות מחוץ לפורום ה-15?

תשובה: מאיה קרבטרי, מנהלת תחום סביבה וקיימות בפורום ה-15: הפרויקט פתוח לכל עירייה שמעוניינת להשתתף. ניתן להיכנס לפרויקט בהדרגה - בשנה הראשונה לעשות פיילוט במספר שכונות מצומצם ועם הזמן להתרחב לשכונות נוספות, ככל שיתאפשר. בנוסף, אם יש ארגון קבלנים שמעוניין להשתתף בפרויקט ואין לו עיר שותפה נעשה ככל הניתן לגייס את העירייה הרלוונטית, ולהיפך.

אהרון חגיבי, מנהל אגף תברואה, עיריית ראשון לציון: מציע שגם ארגון הקבלנים והעירייה יקבלו תעודת הוקרה בסוף הפרויקט.

לו"ז הפרויקט:

עידית הוד, יועצת סביבתית: הציגה לו"ז מוצע לדיון (מצ"ב בסוף המצגת), וביקשה מהמשתתפים לעבור עליו ולשלוח התייחסויות. חודד על ידי המשתתפים שיש לפנות ל"שטח" מוקדם ככל האפשר, כדי שהקבלנים יחלו באיסוף העצים. שיקול חשוב בהיערכות מוקדמת הוא שהעירייה צריכה לדעת היכן יש לה קבלנים שיכולים לספק עץ, כדי לקבוע בהתאם לזאת באילו שכונות לקיים את הפרויקט. במסגרת הלו"ז לביצוע, יש לתת את הדעת למועדי קיום המדורות, במקומות בהם פורשים אותן לאורך מספר ימים.

דברי סיכום - מאיה קרבטרי, מנהלת תחום סביבה וקיימות, פורום ה-15: תודה למשתתפים. אנו נשלח לכם את המצגות ואת הלו"ז המוצע וכן מתווה עבודה (לארגוני הקבלנים יישלח מתווה מההתאחדות המתייחס ספציפית לפעולות שהם נדרשים להם ולעיריות יישלח מתווה ספציפי לפעולתן מפורום ה-15) ומבקשים מכם לשלוח התייחסותכם, על מנת שנוכל לקבוע לו"ז שמתאים לכל הצדדים.

משימות לביצוע ע"י השותפים לפרויקט:

ארגוני הקבלנים – העברת משוב על הלו"ז
עיריות – העברת משוב על הלו"ז, העברת דוגמאות לפעילויות חלופיות
פורום ה-15 – שליחת סיכום המפגש ומתווה פעולה ספציפי לעיריות
התאחדות בוני הארץ – שליחת סיכום המפגש מצגות ומתווה פעולה ספציפי לארגוני הקבלנים המקומיים.

[לחצו כאן לצפייה בכל המצגות שהוצגו במסגרת המפגש, ובמתווה הפעולה לעיריות, באתר האינטרנט של פורום ה-15.](#)

כתבה: תמר שטרצר; ערכו: מאיה קרבטרי, חמוטל בן יעקב, עידית הוד.

*****